

Helg i Birkeland

MENIGHETSBBLAD NR 6/13 ÅRGANG 50 MED ARTIKLER OG REPORTASJER FRA HELE FANA PROSTI

Birkeland for barn og ungdom

Birkeland menighet er også en menighet for de unge. Les mer om alle tilbudene og aktivitetene på side 2-3 og 4.

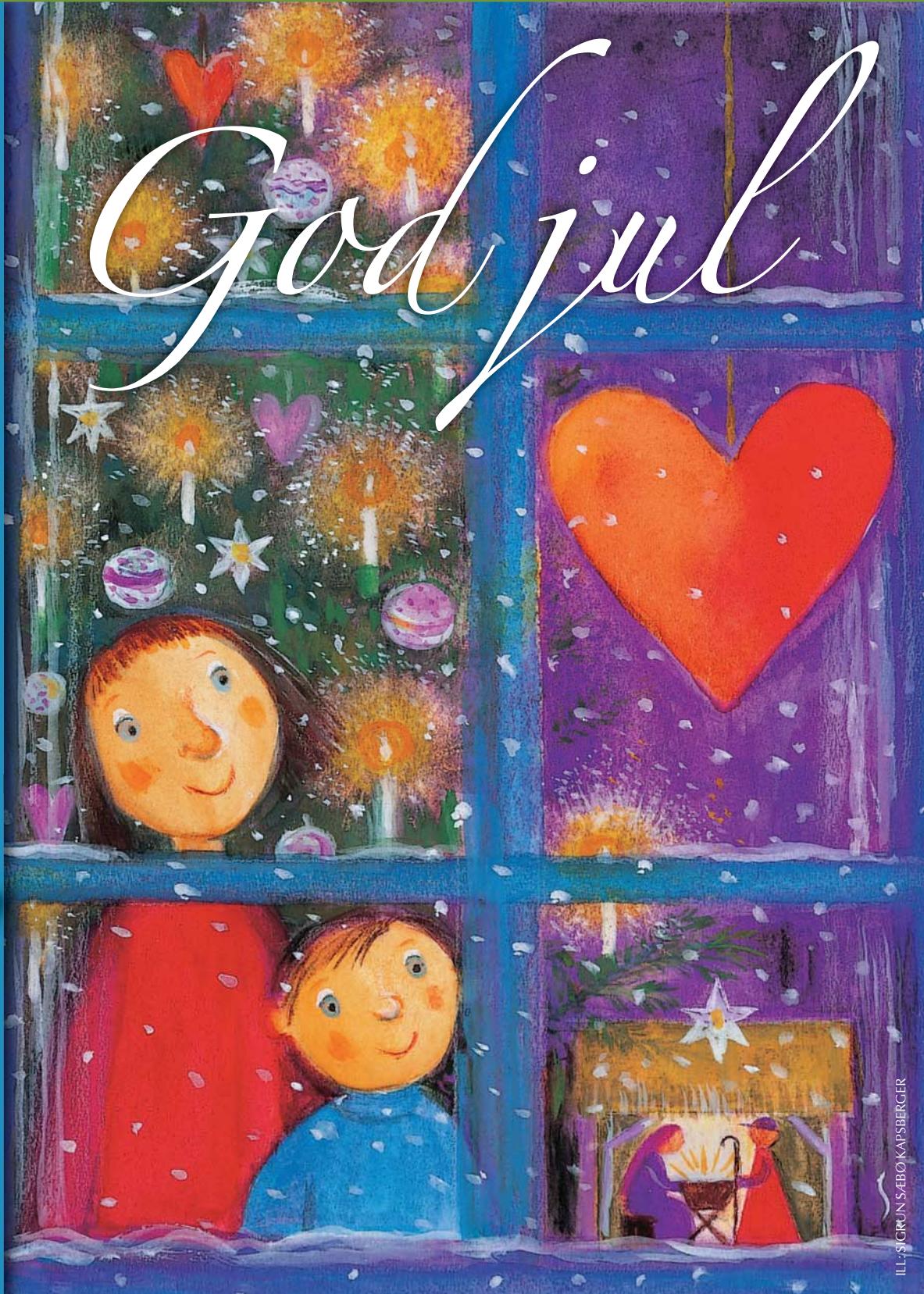
Annerledes jul

Familiekontakt ved Home-Start i Kirkens Bymisjon, Marianne Minde har feiret jul i Korskirken seks ganger. Side 6-7

Ny bok, lang tradisjon

2013-utgaven av salmeboken har en hel del nyheter, men bygger på et stødig, historisk fundament. Side 14-15

«ICHTYS»: En nøkkel til advent og jul

På forsida av menighetsbladet for Birkeland står tegningen av en fisk som bakgrunn. Mange vil nok dra kjensel på dette symbolet og vet at det har noe med kristendommen å gjøre.

REFLEKSJON AV
IVAR BRAUT

Bakgrunnen er denne: I den kristne kirkes første tid – i de første århundrene av vår tidsregning – var det virkelig ikke enkelt å bekjenne at du var Jesus-troende, altså kristen (oppkalt etter Kristus!). Det var ikke noe en kunne snakke åpent om overalt. Men de kristne hadde sine koder.

Gresk var jo et hovedspråk den gangen. Hvis en på gresk skriver Iesous Christos THeou HYios Soter (Jesus Kristus Guds Sønn Frelser), så danner de store bokstavene til sammen ordet ICHTYS. Det betyr fisk på gresk. Altså tegnet de første kristne en fisk – enten det var i sanden, på bakken, som graffiti på vegger eller noe som er godt bevart: I katakombene i Roma. Det fungerte som en hemmelig kode til andre om de var flere som delte troen, og egentlig sa de når de tegnet fisken: Jeg tror på Jesus Kristus, han er Guds sønn og vår Frelser. I andre tider kunne kristne bære fiskesymbolet som halskjede, eller som i våre dager, særlig sørover i Europa: En stilisert fisk bak på bilen. Jeg er mer enn én gang blitt glad inni meg når jeg ser slike symboler. Vi tror sammen, har jeg tenkt.

Det var forklaringen på symbolikken i menighetsbladet. Et tidløst og sterkt symbol. Det minner oss om Jesus.

Nå kommer advent og jul. Sterke symboler i seg selv med tradisjoner,

følelser og innhold. Alt av tradisjoner og tanker trenger ikke komme fra Bibelen og en kristen kultukrets. Det er mye verdifullt i det allmenne som går på tvers av religion og kultur. Men jeg vil oppmuntre til å se ICHTYS som en nøkkel til både advent og jul. Kristus i adventstiden er den kommende. Både han som var varslet skulle komme og som kom julenatt. Det er inkarnasjonens mysterium. Gud blir menneske. Symbolet med fisken sier hva som er kjernen i advent og jul. Skjult og tildekket av lyd og stress og reklame og en god del fjas, så er kjernen der likevel for den som vil se: Jesus født i Betlehem, Gud av Gud, lys av lys. Vårt håp. Vår frelsers.

Det er god mening i å delta i den folkelige feiringen av advent og jul. Mange tradisjoner og sammenkomster er både morsomme og meningsfulle. Det er bra når folk blir oppmuntret, ikke minst når den som har en del å slite med få gode opplevelser. På sitt beste kan det være glimt av himmel også i et måltid. I gudstjenestene i advent – 4 sønader på rad – og til jul møter vi den dypeste grunnen til varig glede. «I dag er det født dere en Frelser» (Lucas' evangelium kap.2). En gang i tiden tegnet de fisken på bordplaten foran seg som et tegn på troen. I dag kan vi gjøre det samme. Kanskje også for sin egen del, i hemmelighet, som en stille bekjennelse for seg selv. Tegne symbolet og vite med seg selv: ICHTYS er også min nøkkel til livet. Som jeg deler med så mange i fortid og nåtid over hele verden. ●

Ungdoms

Nattkafé

- Stemningen på Nattkafé er som vanlig på topp, selv om oppmøtet har vært litt varierende i det siste. Det er Erik som uttaler seg. 15. og 29. november og 13. desember blir det vanlig kafé, og den 20. desember har vi felles juleavslutning med KRIK! Til info for dere som er nysgjerrige på Nattkafé, så har vi i år anskaffet air-hockey og fotballspill i tillegg til det vanlige utvalget. Vi har bordtennis, et godt utvalg med brettspill, og Playstation 2 og 3, med spill som Guitar Hero, Singstar og Fifa 14.

Bobla Tensing

- Etter at vi kom i gang igjen i høst, har hovedfokusset for det meste blitt lagt i å opprettholde det gode samholdet som er skapt i Bobla. Kaja forteller:

- Vi har fått mange nye konfirmanter i år og har allerede sett flere tegn på bra engasjement, potensiale og talent, noe som selvfølgelig er veldig morsomt. For øyeblikket forbereder ten sing seg til jul og til å synge julen inn. Vi jobber frem mot vår årlige julekonsert i Birkeland kirke 5. desember, hvor det blir fremføring av både dans, dramastykker og soloinnslag i tillegg til det koret og bandet fremfører i fellesskap. Tiden etter jul vil i stor grad brukes til å forberede seg på både vinterfestivalen på Voss i februar og til vår egen vårkonsert. I tillegg vil vi fokusere mye på å gi nye ledere god opplæring og veiledning slik at de er godt rustet til å ta over arbeidet.

KRIK

- Det har heldigvis tatt seg litt opp med KRIK etter den trege høstoppstarten, mener Tarjei. Ledersituasjonen har stabilisert seg, og vi har gan-

Annonsør: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 4. februar

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVETT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Helg i Birkeland utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem i menigheten og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes birkeland.menighet@bergen.kirken.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Martin A.E. Andersen, Astrid Dalehaug Norheim, Frode Høyte og Ivar Braut.

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun hen vendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.)

arbeid i godt driv

ske god kontroll og kapasitet på fordeling og bytting av treninger. Vi sliter fortsatt litt med rekrutteringen men jeg tror vi er på rett vei. Nå har vi redusert treningsstidene til hver annen fredag kl 18-20.

Ungdomsarbeider

Nils Arne begynte som ungdomsarbeider i høst. -Ungdomsarbeidet i Birkeland er et omfattende arbeid som involverer en stor gruppe frivillige og faste ansatte. Heldigvis er det ingen mangel på unge ildsjeler, for uten engasjerte deltagere og ung-

domsledere så ville det være umulig å ha et så omfattende arbeid. Men vi er også avhengig av en støttende og engasjert menighet. I vårt tilfelle så har vi fått begge deler. Jeg synes som ungdomsarbeider at Birkeland har et varmt og spennende ungdomsmiljø og vil takke alle som er involvert for deres arbeid og støtte! ●

Nabokaféen fortsetter i 2014!

Velkommen til nabokafé i menighetshuset, Øvsttunveien 29, hver tirsdag fra kl 12-14. Her serverer vi rimelig suppe, rundstykker, vafler, kaffe og te. Nabokaféen er et flott sted å treffe andre og få litt påfyll! Vi holder åpent hele året, bortsett fra i romjulen, i påsken og i skolens sommerferie. Vi holder åpent hele året, bortsett fra i romjulen, i påsken og i skolens sommerferie. Første gang til våren er tirsdag 7. januar. Velkommen! ●

Vesper

Birkeland Y s Men s Club, som en del av det internasjonale KFUK/M-arbeidet, inviterer til Vesper i Øvsttun kapell fredag 6.desember kl.18. Vesper er en kveldsgudstjeneste med egen liturgi. Etterpå inviterer Birkeland Y s Men s Club til et adventsmøte med klubbenene fra Os og Voss. Alle er hjertelig velkommen.

Jul med Korall

Birkeland kirke torsdag 12. desember kl. 20.00. Damekoret Korall, dirigent Chris Andre Lund. Kom i vakker julestemning med Korall – et damekor som er stiftet i 1997 og holder til i Kringlebotn. - Med vår førjulskonsert håper vi at tilhørerne vil få en stemningsfull kveld med kjente og ukjente julesanger. Vi kan love vakker sang fra kor og solister.

Tefesten – 95.000!

Tefesten første lørdag i november gikk strålende! God stemning, mye folk, stort forhåndssalg og ny rekord! Hele 95.000 kom inn til menighetens arbeid. Tusen takk til alle som bidro. Til alle som kjøpte, alle frivillige i de mange oppgavene og til Eva Taule som styrtet det hele. Vi blir sittende og smile når vi tenker på tefesten!

Bibeltimer

Hver siste tirsdag i måneden er det bibeltime i Birkeland menighetshus kl.19.30. Vinteren og våren 2014 våger vi oss til å ha Johannes' åpenbaring, Bibelens siste og ganske spesielle bok, som tema.

Tirsdag 28.januar blir en bibeltime ved sokneprest Ivar Braut. Der blir det lagt vekt på oversikt over hele boken og forsøk på å gi en nøkkelen til tolkningen. Videre blir det bibeltimer tirsdag 25.februar og 25.mars.

Tirsdag 29.april kommer tidligere Bjørgvinbiskop Ole D. Hagesæther. Han skal gå gjennom de to siste kapitlene om «håpet». Hva gjør håpet med oss, vil han spørre om – og forteller at han nå etter årene som biskop gjerne vil være en «håpsagent».

Ledervalg

Marit Serine Robbestad Skeie er gjenvalet som leder av menighetsrådet for 2014. Tor Magne Madland er gjenvalet som nestleder.

Undringsstunder

Annenhver tirsdag er det undringsstund (en åpen samtalegruppe) kl. 13 i peisestuen på Birkeland menighetshus, med innledning av en av menighetens prester. Kombiner gjerne undringsstunden med en tur innom nabokaféen først (se side 3). Vårens datoer er: 14. jan; 28. jan; 11. febr; 25. febr; 11. mars; 25. mars; 8. april; 22. april; 6. mai; 20. mai; 3. juni og 17. juni. ●

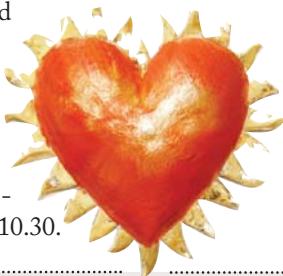
Trosopplæringstilbud i tiden framover

LYS VÅKEN FOR 11-ÅRINGER:
Har du lyst til å være med på noe spennende? 1. søndag i advent er det kirkens nyttår! Dette skal vi feire, sammen med kirker over hele landet! Natt til 1. søndag i advent, altså lørdag 30.november - søndag 1. desember inviterer vi alle som er født i 2002 til å være med å overnatte i Birkeland kirke.
hilde.wolter@bergen.kirken.no

ADVENTSFROKOST FOR 5-ÅRINGER:

Bli med på frokost med søndags-skolen på menighetshuset 8/12 kl.10.30.

Vil du lage en julekrybbe du kan ha fremme nå i adventstiden? Oppdag «Skatten i krybben» ...
Vil du være med å høre julefortellingen, og oppleve de ulike personene ved å være med i et julespill? Vi øver inn et dramastykke som vises på menighetens juletrefest 4. januar kl.16.
cathrine.fosse@bergen.kirken.no

vår skikkelig grundig, både med forstørrelsesglass og lommelykt! Og gjett om vi har et spennende og flott tårn du kan studere. Hvis du er 8 år, men ikke har fått innbydelse innen utgangen av 2013, kan du ta kontakt med Kateket Ingunn Myklebust ingunn.myklebust@bergen.kirken.no

TÅRNAGENTHELG
Er du 8 år eller blir 8 før nyttår? Da kan du få bli TÅRNAGENT helgen 25.-26 januar 2014! Tårnagerter får lov å studere kirken

«Festival of Nine lessons and carols» i Birkeland kirke

Søndag 15. desember kl. 19 blir det «Festival of Nine Lessons and Carols» i Birkeland kirke. Dette blir årets «julekonsert» med Birkeland kantori, der kantoriet tar forsamlingen med i gamle og nye advent- og julesalmer.

Gudstjenesteformen består av lesninger fra begge testamentene, hvor fortellingen om menneskets fall, løftet om Messias' komme og historien om Jesu fødsel blir bundet sammen med julesanger og annen kormusikk med tilknytning til julen.

Tradisjonen med ni lesninger og julesanger, som er blitt mer og mer populær her i Norge, stammer fra Den anglikanske kirke, der først og fremst King's College Chapel i Cambridge har stått sentralt med sin overføring i TV på julafaten.

Dette er en unik måte å synge inn julen på, med skriftlesning, kor og salmer, der hele forsamlingen er med. Organist John William Kay fra Manger, som er godt kjent med gudstjenesteformen fra England, er med som orgelakkompagnator.

Vi håper så mange som mulig vil finne veien til en vakker førjulskveld i Birkeland kirke. Det blir gratis adgang, samtidig som det vil bli gitt mulighet for en kollekt ved utgangen. Velkommen! ●

SPAREBØSSER - LOMMEBØKER

NESTTUNVEIEN 101 A –
P.O. BOX 50 NESTTUN – 5852 BERGEN
TELEFON 55 13 55 55 – TELEFAKS 55 13 70 10

Samdals
Begravelsesbyrå AS

Bjørn-Eivind K Netland og Arve Løvenholdt
TRADISJON - TRYGGHET - RESPEKT
Gratis samtale i hjemmet. Døgnvakt: 55 90 19 80

Kristus er verdens lys!

Sola snur på denne tid. Framover vil lyset fortrenge mørkret. Vi går mot lysare tider. Solsnu er i den kristne tradisjon brukt som eit treffande bilde på Jesu Kristi komme til jorda. Lyset står som bilde på kjærleik, sanning, rettferd, forsoning og von.

AV PROST PER BARSNES

Og det er heilt naturlig at ljuset for verda også blir kalla fredsfyrsten. For han er fredsfremjande! Fred er fråver av krig, fråver av konfliktar av ulikt slag, fråver av krangsel, fråver av urettferd, fråver av kjærleksløyse, fråver av lygn. Fred gir menneske rammevilkår og von for at dei kan få fridom til å leve det livet Gud skapte dei til å leve. Jesus seier at den fred han etterlet seg er onnorlis enn den fred verda skaper (Joh. 14.27). Kva kan han meine med eit slikt utsagn?

Våpenkvile er eit godt og fredeleg alternativ til krig. Men kjenslemessige motsetningar kan likevel leve like sterkt i ulike leiarar, og den fred som våpenkvila opnar for, er sårbar og kan lett gå tapt. Også denne jula er det slik mange stader, frå naboor i mellom til konfliktar på den verdspolitiske arena. Fredsforhandlingar på det mellommeneskelege plan dreiar seg for det meste om våpenkvile.

Ikkje om vennskap. Men den fred Jesus snakkar om er ein fred som spring ut av forsoning.

I Fadervår lærte Jesus oss å be: «Forlat oss vår skuld som vi og forlet våre skuldnarar». Dette er ei forsonleg bøn. Det forsonlege menneske er ope for korrektiv. Den forsonande nåde er ei fredsfremjande livskraft, fordi nåden set oss fri i forhold til fortida, og let oss uhemma erobre notida og framtida. Menneske som går i seg sjølv, søker Guds nåde, og er nådige med andre medmenneske, blir fredsskapande også i mellommeneskelege relasjonar, i heimen, på arbeidsplassen, i nærmiljøet, i landet og i verda.

Med tanke på alle dei som gjennom åra har fått tildelt Nobels fredspris, er det utrolig mange som seier at Jesus Kristus har inspirert dei til det fredsskapande arbeid som dei vart heidra for. Jesus er ljuset for verda! Jesus er framtida! Det er lyset som strålar ut frå krubba i Betlehem. Det gav oss vår tidsrekning!

Gledeleg jul og signerikt nyttår! ●

Evangelistene er tilbake!

Søndag 5. januar kl. 18 blir det samling i Storetveit kirke. Agnethe Mohn forteller om kirken og de nyrestaurerte kirketepene. Etterpå blir det kaffe i menighetshuset. Velkommen!

Velkommen til Sommerfest 2014

Mange gleder allerede seg til Sommerfest og generalforsamling for Det Norske Misjonsselskap (NMS) første uka i juli 2014 – en storsamling der det kommer folk fra alle kanter av landet og kloden.

Stedet er Ekebergslutta i Oslo. I tidsrommet 2. til 6. juli inviterer NMS til en storsamling som vil bli spesielt tilrettelagt også for familier, med parallele opplegg for barn og ungdommer. Programmet blir allsidig, med kveldsmøter, seminarer, debatter/forhandlinger, konserter, storbyfest, utflukter, global landsby, mingleområder, internasjonale mattelt, hvilerom, etc. Det blir NMS-campingleir, og over hele byen ellers er det reservert hotellsenger som du kan booke.

SKRUK kommer. Maria Solheim kommer. Det gjør også biskop Kvarme, forsvarsadvokat Geir Lippestad, det gassiske koret NOVA, gjøglerne Chris og Øystein, Geir Hegerstrøm – blant mange andre. Og så du! Påmeldingen begynner allerede før jul, og trenger du mer informasjon akkurat nå, kan du sjekke www.nms.no/gf2014. Programavisa er klar i november. Ring 51516100 så sender vi deg Sommerfest-avisa, og du får vite alt du trenger å vite. ●

*Gull,
røkelse
og jazzmusikk*

Julekonsert
Blessing Ten Sing
og Ytrebygda Ten Sing
sammen med jazzduoen
Mikkel Madsen Nyrup
og Simen Korsmo Robertsen

Opplev noen av julens vakreste salmer og folketoner
i ny drakt av fengende jazztoner

Fana kirke
Søndag 8.desember 2013
kl 18.00

Pris. Voksne kr 100, barn kr 50

Velkommen!

Bymisjonen: Lagar jul for alle

– Vi hadde laga oss eit bilet av kven vi trudde skulle kome på julefeiringa i Korskirken. Det var eit feil bilet. Det alle hadde felles, var at dei hadde behov for å feire jul saman med fleire og dele noko, seier Marianne Minde, familiekontakten ved Home-Start i Kirkens Bymisjon i Bergen.

TEKST OG FOTO: KATI INDREFJORD/
KIRKENS BYMISJON I BERGEN

Som så mange andre fekk Marianne Minde ei aha-oppleveling første gongen ho deltok i den rause julefeiringa i kyrkja. Ho hadde lenge drøymt om å få vere med i Korskirken på julafesta, og i 2005 kom sjansen. Etter denne første julefeiringa med Bymisjonen var både ho og ungane hekta, og familien har sidan feira jul i Korskirken fem gonger til.

Den oppskrytte jula

Marianne ville presentere eit alternativ til «pakkehysteriet» til sine tre born som den gongen var 13, 14 og 19 år gamle.

– Jula var blitt veldig kommersiell, syntest eg. Men adventstida var – og er – ei god tid for meg, då vi kunne legge planar og gjøre kjekke ting i lag med andre. Eg vart klar over at ikkje alle gledde seg, det var nokre som kvidde seg til jul.

Det kunne handle om skuffa forventningar til korleis adventstida skulle vere, det kunne vere kjensla av at ein sjølv var den einaste som ikkje feira den perfekte familieuva vi les om i vekeblad og aviser. Før feiringa byrja, var alle friviljuge medarbeidarar på informasjonsmøte. Marianne kom med blanke ark, og lurte mellom anna på om ho og dei andre tilsette skulle ha navnemerke.

Som ein storfamilie

– Eg vart så fascinert av det Camilla

(Grimsby) sa til oss på møtet – at her feirar vi jul i lag, alle saman. Det var heilt uaktuelt at tilsette eller friviljuge skulle skilje seg ut frå dei andre gjestene, fortel ho.

Jula er ei tid då alt vert meir synleg. Det som er bra, vert ekstra bra, og det som kjenner til, vert ekstra godt. Og saknet etter eit fellesskap – som ein kanskje ikkje merkar resten av året – vert for mange særleg tydeleg i juledagane, då alt skal handle om familielukke og gåvendryss.

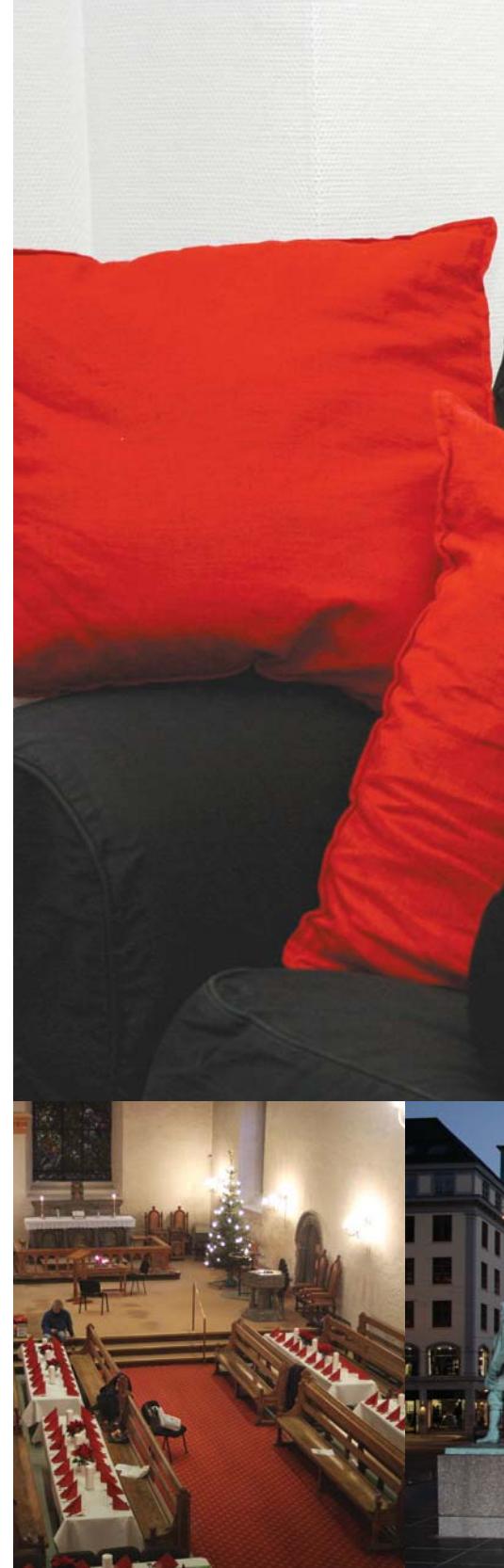
– Mannen min var med i transportgruppa, og køyerte mellom anna to velkledde herrer frå byens beste strøk heim då kvelden var omme. Dei var einslege begge to, og sa at det gjekk greitt heile året – bortsett frå i jula. Då var denne felles feiringa god å ha, seier Marianne.

Ungane hennar er blitt større no, men for dei er det framleis jul i Korskirken som er den ekte jula.

Ei heimleg julafsta

– Det er ei fantastisk oppleveling, ei ordentleg, tradisjonell julefeiring med alt som høyrer til av god mat, gang rundt juletree og julesongar. Trøytte ungar sovnar i fanget til mor, og røyksugne karar står utanfor med rullingen. Det er rom for alle, seier Marianne.

– Eg vil verkeleg anbefale det, anten ein kallar seg gjest eller friviljug. Det skillet vert fort brote ned uansett. Vi blir som ein storfamilie, med ulike slags folk som likar å gjøre ulike ting. Nokre vil helst sitje i ro, an-

JUL I KORSKIRKEN: Slik ser det ut i Korskirken julafesta, med juletre og pyntete bord. Bildet er tatt like før gjestene kom til julaftefeiring i 2012.

dre må opp og rydde og ordne for å føle seg vel. Det er opent for å vera – og opent for å gjera.

I år gjør familiesituasjonen at det vert heimju med unge og gamle. Det har Marianne og mannen bestemt.

– Men dersom situasjonen endrar seg att, vil vi heilt klårt attende til feiringa i Kors-

FEKK AHA-OPPLEVING: Marianne Minde fekk ei aha-oppleving då ho deltok i julefeiringa i kyrkja i 2005. Ho og familien hennar blei hekta, og dei har sidan feira jul i Korskirken fem gonger til.

SKJERF: Fra årets «Lys i mørket»-aksjon. Bymisjonen hengte opp 150 hjemmestrikke skjerf og oppfordret folk til å gi dem til noen som fryser.

kirken. Det er ei heimleg julafta, berre med fleire enn ein vanlegvis har plass til.

Inkludering og integrering

Home-Start Familiekontakten (HSF), der Marianne Minde arbeider, er ein del av Bymisjonens nye avdeling, Oppvekst og

mangfold. HSF er eit verdsomspennande familiestøtteprogram, der frivillige medarbeidarar kjem heim til småbarnsfamiliar som treng støtte i ein periode. I Oppvekst og mangfold er det ei brei vifte av tilbod til familiar med barn og ungdom i huset. Det at fleire tiltak er retta mot barnefamiliar, gjer det mogleg for mange å finne noko som passer deira behov.

– Vi freistar å invitere «våre» Home-Start-familiar inn på advents-aktivitetane på Bamsehiet og i Åpen barnehage. Det vert organisert både juleverkstad og kakebaking, og før jul er det nissefest. Vi gjer også familiene merksame på julefeiringa i Korskirken, understrekar Marianne.

Førti nasjonar

Dei frivillede familiekontaktane i Home-Start får tilbod om den tradisjonelle julekonserten i kyrkja, og vanlegvis vert det også tilbod om ei teaterforestilling. I år er det føremiere på «Jul i Blåfjell» som står på tapetet. Takka vere gratisbilletter fra Musikkteatret i Arna kan 50 personar få oppleve denne forestillinga. Førti nasjonar er representerte i blant dei som brukar tilboda.

Bymisjonen i juletida

• Den tradisjonsrike «artistdugnaden» i Logen vert skipa også i år. 9. desember er Voksne Herrers Orkester organisator og husband for ei rekke artistar som opptrer gratis til inntekt for Bymisjonen. Billettar er å få kjøpt på Billettservice.

• I veka før jul er det aktiviteter på Kafe Magdalena kvar dag, det vert lagt julekaker, julekransar og annan pynt.

• Julekvelden i Korskirken byrjar i år med messe klokka 17. Deretter set folk seg til festpynta bord der mat og underhaldning vert servert.

• Dei tilsette på Bryggen Radisson Blue Hotel inviterer Bymisjonens brukarar til gratis julemiddag på hotelllet på julekvelden, fra klokka 12 til 15. Dette er primært ei tilskiping for byens rusavhengige, men også for fattige tilreisande frå Sør-Europa.

• Første og andre juledag har Kafe Magdalena opne dører med gratis julemat frå kl. 12 til 15.

– Vi vil gje både barn og voksne høve til å bli kjent med norske juletradisjonar. I samlingsstunda i Open barnehage syng dei julesongar i adventstida, og det er kjekt både for norske familiar og minoritetsfamiliar.

Den glade bodskapen

Og så er det sjølvaste flaggskipet i Bymisjonens julefeiring, då. Julekvelden i Korskirken byrjar i år med messe klokka 17. Deretter set folk seg til festpynta bord der mat og underhaldning vert servert. Også på dei «raude dagane» er det ope hus i Bymisjonen. Første og andre juledag er det Kafe Magdalena som har opne dører med gratis julemat frå kl. 12 til 15. I veka før jul er det aktiviteter på kafeen kvar dag, det vert lagt julekaker, julekransar og annan pynt. I fleire år har Bymisjonen rigga til «Stallen» – ei synleg påminning om den første jul i Betlehem, med julekrybbe og førfjulsstemming. I år vert «Stallen» plassert i Kafe Magdalena, og det vert høve til å kjøpe julegåver frå Bymisjonens eigne tre- og tekstilverksteder. Diakon Tone Totland og gateprest Kari Veiteberg går i tillegg ut i byens gater med kirkesykkelen og den glade bodskapen. ●

DRAUMKVAD FOR 16. GONG:

Storetveit menighetsråd sender ein spesiell takk til familien Horn, eigar av Fantoft stavkyrkje, for at dei får nytte dette særmerkte gudshuset «midt i den kalde vinter».

Songperle i stavkyrkja

**På trettandagen 6. januar 2014
blir det gamle middelaldereposet
Draumkvedet framført for 16. gong
på rad i Fantoft stavkyrkje.**

TEKST: BRYNHILD UTNE
FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Magne Skrede frå Nordfjord, musikklærar på Steinerskulen, song kvedet første gongen det blei framført i stavkyrkja, tilbake i januar 1999. Sidan den gong har ei rekke andre tradisjonsberarar framført denne perla i norsk litteratur, og i år er det altså 15 år sidan tradisjonen starta.

Ringverknader

Det har vore halvt om halvt med «karar og kvende», for å halde meg til telemarksmålet

som Draumkvedet er nedteikna på. Like eins «gamle mennar og unge» som skrive står. Då Aasmund Nordstoga blei spurd om han song Draumkvedet, svara han kontant: «Nei, men fær eg eit uppdrag, så må eg no læra meg det!» Oppdraget fekk han, og kveda gjorde han, vakkert og vent. Mor hans, Ellen Nordstoga, hadde då sunge det seks år tidlegare i Fantoft. Fleire andre har teke utfordringa om å læra seg Draumkvedet. Dette har skapt ringverknader. Mange unge er blitt fenga av dette tonediktet, så det dør ikkje ut med det første.

Årets folkemusikkartist 2006

Årets kvedar kjem frå Hornindal i Nordfjord, og er busett i Oslo. Fyrste gong eg høyrd Unni Løvlid syngje, var på ein stor norsk konferanse i Berlin for nokre få år sidan. Ho har delteke på Festspillene i Bergen

tre gongar, og sunge med Bergen filharmoniske orkester i Grieghallen for nokre månader sidan. CV-en er imponerande, og kan blant anna vise til musikkutdanning ved Norges musikkhøgskole og songtimar med Anne Lise Berntsen, Kirsten Bråten Berg, Svein Bjørkøy og Håkan Hagegård. Ho vart kåra til Årets folkemusikkartist i 2006.

Engasjert i Kina

Unni Løvlid er sterkt oppteken av internasjonal folkemusikk, og har reist vidt omkring på kloden vår - med sterkt engasjement i Kina. Men starten fekk ho heime i Hornindal hjå kvedarane der. No gler ho seg til å framføre Draumkvedet i Fantoft stavkyrkje. Storetveit menighetsråd er formell arrangør av denne særegne kulturvelden, som i alle desse åra har hatt formidabel oppslutning. ●

Draumkvadet

- Draumkvadet fortel om Olav Åsteson, som la seg ned på julekvelden og fall i djup sovn. Trettandags jul vaknar han, då folk er på veg til kyrkja.
- Medan hansov, har han sett livet etter døden, korleis synder vert straffa, og fått ein glimt av paradiset. Olav rir difor til kyrkja for å fortelja om det han har sett.
- Etter gamal tru trudde måtte sjela gjera ei lang reise etter døden. Olav Åsteson gjorde denne reisa i levande live.
- Det er mange diskusjonar kring alder, opphav og form på Draumkvadet, sidan ein for det meste berre har funne fann brotstykke og einskilde vers av diktet.
- Ein veit ingenting om kven som har skrive det, men dei fleste nedteikningane er gjort i Telemark. Magnus Brostrup Landstad nedteikna ein versjon, etter å ha hørt Maren Ramskeid frå Kvitseid framføre det rundt 1850.
- I 1890-åra tok professor Moltke Moe brotstykke frå ulike kjelder og sette desse saman til ei utgåve på 52 vers.
- Visjonslitteratur er forteljingar om ferdar til den andre verda. Dei mest kjende er Den guddommelege komedien av Dante Alighieri (1265-1321) og Tundals visjon (oppført nedteikna av ein irsk munk på midten av 1100-talet).
- I norsk samanheng står likevel Draumkvadet i ei særstilling.

BLÅTONAR: «Å de va Olav Åsteson, som heve sove so lengje» song Ingebjørg B. Nordstoga i 2011, ei framføring som klårt fekk fram den såre og kjenslevare poesien i det gamle diktet.

KALDT I STAVKYRKJA:
– Ta med varme klede og gode skor, oppmodar Brynhild Utne. Det blir også høye til å få låna seg eit varmt ullpledd.

Biskopens julehelsing

Vener forlivet?

I 2013 har vi ungdomsår i Bjørgvin bispedøme. I møta våre med ungdom hentar vi ofte fram dette biletet som står saman med andakten. Det passar som hand i hanske med juleevangeliet.

AV BISKOP HALVOR NORDHAUG

Biletet viser Jesus og den egyptiske munken Menas frå ca. år 600. Det blir gjerne kalla «Jesus og venen hans», og heng i dag i Louvre i Paris. Ofte når Jesus blir skildra i kunsten er han tydeleg større enn menneska som omgir han. Men i dette biletet er dei jamlike. Jesus og munken er omrent like høge, og Jesus legg handa si rundt munken sine skuldrer. Dei er vener og går vegen saman.

Dette er eit bilet som fell i god jord hos ungdom, fordi det viser vene som bryr seg om kvarandre, der den eine ikkje gjer seg stor på den andre sin kostnad. Jesus vil ikkje vere fjern, men nær. Jesus vil ikkje vere eit uløyst mysterium, men ein ven som gir seg til kjenne og vil vere den fortrulege følgjesveinen gjennom livet vårt. Biletet minner oss om Jesu ord i Johannevangeliet: «Eg kallar dykk ikkje tenrar lenger, for tenaren veit ikkje kva herren hans gjer. Eg kallar dykk vene, for eg har fortalt dykk alt eg har hørt av Far min». (Joh. 15,15).

Då Jesus blei fødd og lagd i krubba, blei noko av Gud sjølv overgitt i

hendene våre. I Jesus kom Gud oss så nær som det er mogeleg. Han blei ein av oss, ein bror og ein ven. Ungdom i dag, som ungdom i går, er opptekne av venskap. Mange har nære vene som betyr mykje for dei, men mange har også opplevd at vene sviktar. Somme veit kanskje ikkje om dei har ein verkeleg ven.

I ungdomsåret 2013 har det vore målet vårt at ungdom, og alle andre, skal få høre at det her og no finst ein som alltid og under alle forhold vil vere venen deira, slik han var det for munken Menas for mange hundre år sidan. Jesus er ein ven som ikkje sviktar og som aldri blir klok av skade.

Kan du sjå at munken skjeglar litt med venstre auge? Det er neppe ein glipp frå målaren si side. Med eitt auge ser han mot Jesus og med eitt auge ser han på vegen som ligg framfor. Slik fortel biletet noko om kva det er å vere ein kristen. Speler Gud ei rolle i livet ditt? Betyr Jesus noko for deg? Viss ikkje, er det bra at du les dette og får sjå biletet av Jesus og venen hans. Jesus er venen som aldri gir oss opp, heller ikkje når vi går bort. Ville det ikkje vere fint å vere venen hans? ●

JESUS OG HANS VEN:
Ikonet «Kristus og abbed Mena» er valgt som illustrasjon for Ungdomsåret 2013. FOTO: RMN-GRAND PALAIS (MUSÉE DU LOUVRE)/ HERVÉ LEWANDOWSKI

Gospel Bergens julekonsert: - Lærer dem å stoppe tankene

– Alle har rytme i kroppen. Det er lettere å få denne frem ved å slutte å tenke, sier Marcus Davidson, britisk samtidskomponist og dirigent for Gospel Bergen siden 2010.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKØR

Gospel Bergen ble startet av Rune Larsen i 1969, og er nå Norges eldste gospelkor. Marcus Davidson, som nå bor like ved Fana kirken, har selv bakgrunn som korsanger, da i The Worcester Cathedral Choir.

– Det var en glimrende musikalsk utdanning for en ung gutt, forteller han.

Senere studerte han musikk ved City University i London (under den walisiske komponisten Rhian Samuel) og Universitetet i Birmingham under komponist og musikkprofessor Vic Hoyland.

– Jeg husker eksakt øyeblikket da jeg skjønte at det var dette jeg skulle drive med. Det skjedde da i en komposisjonslære-time med Hoyland, der han fortalte studentene hvordan du kan sammenligne Stravinskij-s musikk med et urverk. Alt henger sammen.

– **Stravinskij-s musikk er vel en ganske støyende klokke?**

– Hehe. Ja, det tenker jeg også. Min favorithistorie er den der Stravinskij og danseren Nijinski står på hver sin stol, midt under verdenspremieren, mens de roper ut instruksjoner til danserne. Jeg skulle likt å være der. Orkesteret syntes harmoniene var vanskelige å spille, stykket var et eneste stort sjokk både for musikerne og publikum.

Julesanger og carols

Sjokket blir nok ikke like stort for publikum på Gospel Bergens tradisjonelle julekonsert i Johanneskirken 7. desember.

– Det blir hovedsakelig amerikansk gospelmusikk, norske julesanger i interessante og litt annerledes arrangementer og noen tradisjonelle britiske «carols», opplyser Davidson.

– **Er det her briten i deg kommer gjennom?**

– Hehe, ja, jeg har puttet inn noen ting fra den tradisjonen. Det er der jeg kommer fra.

– **Hva har du ellers tatt med deg til gospelkoret?**

– Mye erfaring. Gjennom årene har spilt med mange gode musikere, og lærte tidlig at rytmen har en sentral plass. Du har den i kroppen, og hemmeligheten er å ikke tenke på den, slik vi ser det i amerikansk gospel-musikk. Så jeg håper jeg har gitt dem en profesjonell standard, samt arrangementer som passer til koret.

Syngende reker

Han legger vekt på å lage arrangementer med litt uvanlige harmonier; som strekker seg litt i uventede retninger.

– Min tommelfingerregel er å alltid lage det annerledes for publikum. Jeg prøver alltid å gjøre ting litt annerledes, i stedet for bare å kopiere slik det har vært gjort før.

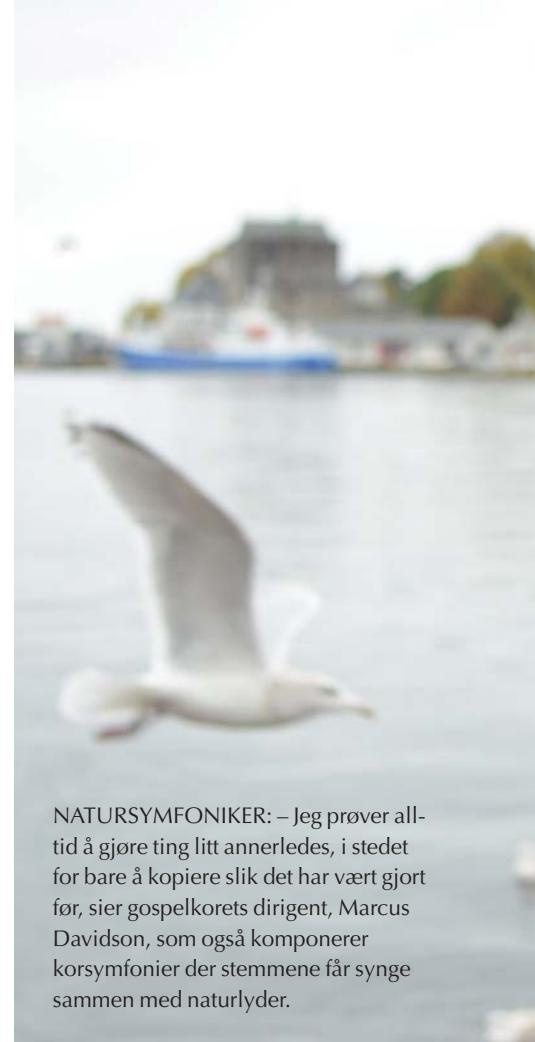
Marcus Davidson skriver også egen musikk. Noen eksempler ble fremført i Johanneskirken nylig under Bergen kirkeautunale. Tenoren John Beaumont sang blant annet Davidsons verk «Ananta» (basert på gamle indiske tekster), akkompagnert av strykerdroner og opptak av menneskestemmer. Plateselskapet Touch har gitt ut noe av musikken hans. På «Cross Pollination» (2011) samarbeider han med Chris Watson (Cabaret Voltaire, Hafler Trio) om et stykke der korsangere akkompagnerer opptak av summende bier (!), og de to har også gjort en innspilling sammen der de kombinerer korsang og elektronikk med lyder fra havet - som mäker, delfiner og; utrolig nok; reker.

Bilder laget av lyd

Chris Watson begynte med å gjøre opptak til sistnevnte fra Bryggen i Bergen, og fortsatte like nord til iskappen.

– Det er innspillinger både fra under og over havoverflaten, forteller Davidson.

Verket heter Polyphonics, og inngår som

NATURSYMFONIKER: – Jeg prøver alltid å gjøre ting litt annerledes, i stedet for bare å kopiere slik det har vært gjort før, sier gospelkorets dirigent, Marcus Davidson, som også komponerer korsymfonier der stemmene får synges sammen med naturlyder.

andre del av Davidsons planlagte triologi (Biesymfonien var første del).

– Siste del blir en fuglesymfon. Jeg vil lage en innspilling, der mennesker synger sammen med fugler. Det jeg jakter på, er den musikken som ligger inne i lydene.

– **Hvordan er Chris Watson?**

– Å, han er brillant. Jeg har lært mye, og føler meg privilegert som får samarbeide med han. Han gjør ting du aldri ville kommet på selv; lager bilder satt sammen av lyder. Dessuten er han en hyggelig fyr, beskjeden og svært privat av natur.

Stjernenes musikk

De to møttes via Touch. Davidson fikk en bestilling på vokalstemmene til Bee Symphony, som opprinnelig var Watsons ide.

– For meg var dette en stor mulighet til å utforske musikken i naturen, sier han, og forteller at hans neste prosjekt handler om hvor endeløst stort og massivt universet er.

– **Er det musikk i verdensrommet?**

– Åja. Jeg jobber med et stykke nå, der jeg mikser opptak fra pulsarer med trommer. Det vil komme ut på min neste cd.

Lydopptakene er lånt fra NASA, som gjorde innspillinger da Voyager 1 og 2 flydde forbi planetene Saturn, Jupiter og Uranus.

– Det er utrolige opptak. Ringene rundt Uranus høres ut som en tibetansk gong, mens Jupiter hadde lignende lyder som de

Gospel Bergen

- I 1969 mente Rune Larsen at Bergen burde få et eget gospelkor. Siden har arbeidet fortsatt uavbrutt, og Bergen Gospel er i dag Norges eldste gospelkor.
- Koret har hele tiden stått under KFUK/KFUM-paraplyen, og øver i lokalene deres på Ynglingen i Bergen sentrum.
- Gospel Bergen består i dag av 25 ungdommer mellom 21 og 24 år, og dirigeres av Marcus Davidson, komponist og pianist fra London.
- På repertoaret står gospelmusikk med røtter fra den afroamerikanske tradisjonen, med sanger hentet fra store gospelartister som Kirk Franklin, Myron Butler og Fred Hammond.
- Dersom du ønsker å bli med i Gospel Bergen, kan du sende en mail til info@gospelbergen.com, og du vil bli kontaktet når de tar inn nye medlemmer. Nye auditioner blir satt opp ved semesterstart, som er i januar.
- Korets tradisjonelle julekonsert i Johanneskirken holdes i år 7.desember.

Mer informasjon: www.gospelbergen.no og på egen Facebook-side.

jeg tidligere har hørt fra jorden atmosfære. Det er nesten som om planeten snakker sammen. Når jeg lytter til disse opptakene, kan jeg ikke la være å tenke at det må finnes en høyere orden.

Litt av det samme opplevde han da han skrev ut korstemmene til Biesymfonien.

– Noe av det minnet faktisk om australsk aboriginal-musikk. Det fikk meg til å undres på hva dette folket faktisk sitter på av kunnskap.

– I dette urfolkets legender snakkes det om at vår verdens eksistens ble sunget frem. Er det noe slikt du tenker på?

– Ja, og du har det samme både i den gamle sanskrit-stavelsen «om», som henger sammen med skapelsen av verden, og i Bibelen, sier han, og viser til de kjente åpningsordene i Johannesevangeliet: «I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud». ●

Kulturtipset:

Ballett fra det ytre rom

Moderne musikk ble født 29. mai 1913. Svangerskapet forløp som normalt, men selve fødselen var smertefull.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Barnet viste seg likevel usedvanlig levedyktig, og er fortsatt i god vigør 100 år senere. Jeg snakker ikke om en hun eller en han, men et orkesterverk. Igor Stravinskijis «Vårofferet» skapte nærmest opprørskje tilstander da det ble presentert for et uforberedt publikum ved Théâtre des Champs-Élysées. Det er ikke sikkert om det var den tungt rytmiske musikken eller Nijinskis ballett, der en ung jomfru ofres til en hedensk guddom for å sikre grøden, som var mest provosende. Sannsynligvis en kombinasjon.

I dag kan vi le av det, og lure på hva alt oppstyret handlet om. Jeg har alltid tenkt at det må være den fremtredende bruken av rytmene. Hele orkesteret er som en eneste pulserende bevegelse, mens en enkel folketonelignende melodi betrakter det hele fra oven; spilt i fagottens aller lyseste register. Kanskje det var noe i luften. Moderniteten var på vei inn, med biler, flygemaskiner og samlebånd, og første verdenskrig var bare et år unna. Kunstnere er følsomme mennesker, og tar inn samfunnet før oss andre. Kunsten blir da et speil, som reflekterer tilbake det vi allerede vet uten å vite det. Det er den gjennkjennelsen som får oss til reagere, enten det er med sinne, glede eller ren eufori.

Bernsteins berømte tolkning fra 1958 (nyutgitt på cd) får frem både det dype følsomme (hør introen!) og det ville uteimmede i verket på en slik måte at Stravinskij selv bare hadde ett ord å si etter at han fikk høre den; omtrent som om det var signaler fra det ytre rom: Wow! ●

JULEGAVETIPS: Både Joffrey-balletten (bildet) og Mravinskij-balletten har gjenskapt Nijinskis fargerike ballettforestilling. Sistnevnte er utgitt på en praktfull bluray sammen med deres versjon av Stravinskijis andre store ballettmesterverk: Ildefuglen.

HERBERT McDOLL/JOFFREY BALLET

Vil du gi noe av tiden din til mennesker som trenger en å snakke med?

Da kan du bli frivillig medarbeider på Kirkens SOS! Vi trenger mennesker som vil prate med medmennesker som har det vanskelig.
Oppgaven din er å lytte og tenke høyt sammen med den som tar kontakt. Du skal ikke gi råd eller løse den andre sine problem.

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654
epost: bjorgvin@kirkens-sos.no Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellan hvert menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og **distriktet**

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkeden Jølstad

Bergen Omegn
BEGRAVELSEHJELP

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgn telefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2. etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Takk til kantor Harald

Birkeland menighet vil takke kantor Harald Jacob Holtet for sju gode år. Det var ganske vemodig å få beskjeden om at han hadde bestemt seg: Det blir med sju år. Vi skulle gjerne hatt sju til, minst.

AV SOKNEPREST IVAR BRAUT

Det har vært en god opplevelse for menigheten og de mange medarbeiderne å ha Harald som kantor. Til dels og noen ganger en sterk opplevelse. For Harald har gitt av seg selv.

Harald Holtet er en dyktig fagmann som kantor. Det merkes i alt han gjør. Som komponist har han vært produktiv gjennom årene i Birkeland. Mange ganger har vi opplevd forventningen når han kommer med en salme-

melodi eller melodi til en bibelsk salme. Bare se i den nye salmeboka! Nr.915 og 930 og 956 har «vår» kantor som melodiforfatter.

I Birkeland kantori har han lagt ned stor innsats, og koret har visst å sette pris på dirigenten sin. Koret har vært aktiv med jevnlige konserter. Harald har lagt vekt på at kantori- et mest av alt er et gudstjenestekor som deltar som forsangere eller som samlet kor. Dette har betydd mye for salmesangen og gudstjenestelivet. Men

så er det også en hjertesak for kantoren. Det merkes!

I disse årene har kirken også fått ny gudstjenesteliturgi med ny liturgisk musikk. Vår kantor har satt sitt preg på menighetens valg og gjort oss glade i nye, klassiske alternativ.

Harald Holtet er en kirkelig medarbeider med tydelig syn for at kirken først av alt er kirke. At forkynnelse, liturgi og kirkemusikk formidler klart og frimodig troen på den levende Jesus Kristus og utfordrer til å følge Ham. Han kjen-

ner det nok utfordrende å være i folkekirken, men han skal vite at det han står for trengs i kirken vår. Han har arbeidet lojalt og minnet oss om kjerne og siktemål for kirkens liv.

Takk til Harald, det gode medmenneske, dyktig fagmann og bror i Kristus. ●

Stor utstilling
Katalog sendes.
Sjekk prisene!
Navnetilføyelser.

GRAVMINNER

MARTIN G.
23. sept.
23. febr.

EIKNER NATURSTEIN
Ulsmågv. 27
Tlf. 55 98 70 00
www.eikner.no

Vi takker og ber

«Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere.» MATT. 7,7

Vi ber/takker for:

Uke 48: Lokalmiljøet vårt, skolene og barnehagene, dagravner og natteravner

Uke 49: Trosopplæringen i menigheten, julevandringene med barnehager, kateketene

Uke 50: Adventstiden – med lysmassen, barnehageguds-tjenestene, julekonserten til kantoriet

Uke 51: Skolegudstjenestene, utdeling av matkurver – de som deler ut, de som mottar

Uke 52: Alle gudstjenestene i julen, prestene våre, alle som er ensomme i julen eller som strever, alle som er på jobb

Uke 1: Det nye året, fred i konfliktfylte områder, planlegging og oppstart av alle ting

Uke 2: Nabokaféen og undringsstundene, for alle som lider ifbm krig og uro og naturkatastrofer

Uke 3: Sorggruppene i prostiet og for lederne. Birkeland 1. KFUK-speidere

Uke 4: Våre naboer. «Tårn-agent-helga» for åtteåringer i kirken

Uke 5: Sædalmenighet. For alle ansatte og frivillige

Uke 6: Beboere i bofelleskap og sykehjem

Og nå ber jeg deg, Herre: Hjelp meg å leve mitt liv i deg, det levende vannet. Gi meg fornøyelse så jeg får mot til å leve. Gi meg inspirasjon så jeg kan tjene deg.
FRA FRELESARMÉEN

Sparebanken Vest

«Marias sønn»

Etter to vellykkede konserter i 2012 vil vi også i år holde to konserter med adventsprogrammet «Marias sønn»

Lørdag 7. desember:
Birkeland kirke kl 16.00
Sund kyrkje kl 20.00

Med «Marias sønn» ønsker vi å skape et pusterom og en time fylt med lys i menneskers hverdag. I en stressende førjulstid ønsker vi å løfte frem en opplevelse av glede, håp og forventning.

Konsertprogrammet tar utgangspunkt i den spesielle relasjonen mellom mor og barn, mellom jomfru Maria og Jesusbarnet. Programmet er variert med klassisk sang i sentrum og spenner over flere stilperioder fra Vivaldi, Bach og Mozart til Vaughan Williams, Britten og Messiaen.

Vi belyser tematikken fra flere sider ved å ha med instrumentalsoloer, tekstsinging, og nytt i år er at vi har fått med oss ungdomskoret ved Fjell kulturskule.

De skal sammen med oss skal fremføre en rekke av satsene fra «A Ceremony of Carols» i anledning Brittens 100-års jubileum.

Sigrun Jørdre - sopran
Rikke Lina Sorell Matthiesen - sopran
Ingrid Elisabeth Berg Tobiassen - orgel
Turid Bakke Braut - klaver
Øyvind Vedvik - fløyte
Ingrid Steinkopf - fløyte, klaver
Fjell kulturskulekor (gruppe fra ungdomskoret) med dirigent Åshild Eriksen

Velkommen til konsert!

«Norsk salmebok 2013»: Hviler på en s

«Norsk salmebok 2013» er en samling av 1079 eldre og nyere salme-tekster som etter flere års planlegging og redigering er klar til bruk i alle landets menigheter fra kommende 1. søndag i advent. Den nye salmeboken markerer et klart skille fra tidligere salmebøker ved det store antall salmer og sanger som den har med, og ved at den inneholder relativt mange nye og tidligere lite kjente tekster og melodier.

AV MARTIN A. E. ANDERSEN

Salmer er dikt og sanger som er kjent helt fra Det gamle testamentes dager, og som særlig etter Martin Luthers tid og reformasjonen har preget kirkens guds-tjeneste og vært mye brukt i hjem og skole. Den første egentlige salmebok ble utgitt av Martin Luther i 1524, og den ble ganske raskt oversatt til bruk i tvillingriket Danmark-Norge. Salmeboken inneholdt bl. a. salmen «Vår Gud han er vår faste borg», som er Luthers omskriving av salme 46 i Det gamle testamente. Bruk av salmebok forutsatte at folk kunne lese, men fortsatt i flere hundre år stod det dårlig til med leseferdigheten hos folk flest her i landet, og salmesangen ble deretter, enda liturgien i høymessen hadde påbud om å ha med inntil ni salmer. I en beretning fra en engelskmann som var innom Birkeland kirke på Vallaheiane omkring 1850-tallet, heter det at de fremmøtte «brummet med, hver på sitt vis».

Landstads nye salmebok

I 1848 og 1860 fikk Norge nye lover for «Almueskolevæsenet i Kjøbstæderne og paa Landet» og dermed tok det ikke mange år før leseferdigheten hos de yngre og etter hvert voksne i menighetene økte betraktelig. I 1852 gav derfor den norske regjeringen presten M. B. Landstad i oppdrag å utarbeide forslag til ny salmebok for Den norske kirke. Dette arbeidet måtte ta sin tid, men i 1869 ble «Landstads salmebok» godkjent til offentlig bruk i kirke og skole. Landstad hadde da selv skrevet 25 nye salmer og oversatt og bearbeidet 46 andre salmer, og blant hans egne finner vi den mektige julesalmen «Fra Fjord og Fjære».

Økonomiske oppgangstider i andre halvdel av 1800-tallet førte til at det frem til 1900 ble bygd mer enn 500 nye kirker i Norge. Små og mørke stav- og tømmerkirker ble revet og erstattet av nye bygg, samtidig som kirker kom opp på nye steder. Felles for alle disse kirkebyggene var at de fikk uvanlig mange og store vinduer, slik at lyset utenfra kunne slippe best mulig til når salmeboken og den nye leseferdigheten skulle tas i bruk, for elektrisk lys var ennå ikke kommet. Ikke minst på Vestlandet finner vi mange av disse 1800-tallskirkene med store vindusflater (f. eks. Arna 1865, Fjell 1874, Sund 1877, Austevoll 1891 og Fana ombygd 1870). Birkeland kirke hadde også opprinnelig uvanlig store vindusflater da den var ny i 1878, men ved ombygging i 1960-61 ble vindusflatene vesentlig innsnevret, noe som er lett å se i dag.

Forsangertadisjonen

Mangel på leseferdighet, salmebøker og leselys i kirkebenken søkte Luther og reformasjonen å rette på ved å påby at hver kirke skulle ha en degn, som skulle ringe med kirkeklokkene, være forsanger i kirken og ellers være til hjelp for presten på helligdagene, mens han på dagene ellers i uken bl. a. skulle undervise menighetens barn og unge i kristendomskunnskap. Ordningen med en degn eller klokker til hjelp for presten varierte mye inntil organiseringen av almueskolen på landet kom i god gjenge etter loven fra 1848. Da ble gjerne en almueskolelærer engasjert til jobben og ble kalt kirkesanger. Hans oppgave var å assistere presten og holde orden på tekst og melodi i menighets-sangen, og som kirkesanger fikk han som lærer økt anseelse og respekt i lokalsamfunnet.

Blant kirkesangerne i Birkeland me-

olid tradisjon

Tidlig utgave av Luthers salme «Vår Gud han er vår faste borg», «Ein' feste Burg ist unser Gott». FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

nighet må vi nevne Rasmus Røgenæs (1821 – 1900), som i tillegg til å være lærer var kirkesanger i Birkeland menighet i årene 1853–92, og som også fungerte som herredskasserer, varaordfører og ordfører i Fana, og dertil er mannen bak stedsnavnet Klokkarlia. Røgenes begynte som kirkesanger i gamlekirken på Vallaheiane, men også i den nye kirken på Midttun fikk han nok å gjøre som kirkesanger. Den nye Birkeland kirke hadde ved innvielsen i nov. 1878 ikke noe orgel til å lede salmesangen, og et mindre orgel kom først på plass i 1885. Elektrisiteten trengete ennå mange år før den kom til Nesttun-området, så i Birkeland kirke måtte en person pumpa luft til orgellet helt frem til 1915, da elektrisiteten endelig var på plass.

Nye utgaver med jevne mellomrom

M. B. Landstads salmebok fra 1869 forelå i revidert utgave i 1924 og nå med tekster på begge målføre. En egen ny-

norsk salmebok kom i 1925, og en fullstendig ny «Norsk Salmebok» i 1985. Et første opplag på 200.000 salmebøker gikk den gang unna på noen uker, og flere opplag kom etter det. En egen tilleggssalmebok kalt «Salmer 97» forelå i 1997, men nå blir disse to salmebøkene fra 1985 og 1997 altså erstattet av «Norsk salmebok 2013». Den ble trykket i et første opplag på 40.000 eksemplarer, men nye opplag er allerede varslet. Kanskje en julegave av det mer uvanlige slaget?

Nær 1.200 salmer og sanger og mange nye melodier er på plass. Nå skal sangerne i kirkebenken overta, og da med organist og kirkekor som våre dagers «kirkesangere! ●

Ordforklaringer

Salme: psalmos (gresk) = lovsang til strenge musikk

Liturgi: tjeneste (gresk) = kirkens gudstjenestetradisjon

Degen: diakonos (gresk)/diaconus (latin) = tjener

ILLUSTRASJON: INGER JOHANNE SILGJERD MONSTAD

Julespill i Sædalen

Lørdag 7. og søndag 8. desember kl. 16.00:
«Minsten, gjeterjenta og den nye kongen»

Med barnekorene og tweensing i Sædalen menighet. Bli med på sauens Minstens usikre vei mot oppdraget hun har fått; å varme den nye kongen som skal bli født.

Heldigvis møter hun gjeterjenta, som også er alene. Sammen legger de ut på leting etter den nye kongen. På veien møter de noen mobbere, tre vise menn, et englekor på feil jorde og Minsten går seg vill i sin iver etter å fullføre spesialoppdraget.

Finner de frem? Og hvem er den nye kongen som er født? ●

Besøkstjenesten:
Noe for deg?

I Birkeland menighet ønsker vi flere besøksvenner. Som besøker får du en fast person du besøker jevnlig etter avtale, og det kan innebære å gå tur, bare prate sammen, følge til lege, gudstjeneste eller liknende. Det vanlige er 1-2 timer i uken eller annenhver uke.

Kontakt diakon Linda Bårdesen for en uforpliktende samtale.
Tlf. 55 36 22 85, E-post:
linda.bardsen@bergen.kirken.no

Menighetskalender

Emilie Rognaldsen Wiik
Johanne Johnsen Tangen
Anna Skaathun
Ingrid Polden Vangen
Olivia Unneland-Olsen
Martine Aanes
Sebastian Kvinge Amdam
Ella 1-Victoria Olsen Holberg
Dennis Marshall
Leonora Pedersen Midtun
Nicholas Andersen Toft
Sarah Stenseth Fjereide
Leonora Pedersen Midtun
Edvard Løkling Pedersen
Jakob Skarholm Skåren
Signy Walle-Vikøy
Bo Lundberg
Stine Ona Sollesnes
Andrea Gausland Moberg
Kristian Akselberg Opedal
Emma Sophie Hauge-Skarlo
Jesper Rosenberg Raa
Eminda Franck Sørfonden
Eva Sørbo
Amanda Wessel Hårkau
Kai Heid Watanabe
Memund Daltveit Slettebø
Sverre Stavang
Eline Ludvigsen Moldestad
Eira Nese Ryland
Kaja Klokkernes-Obstfelder
Jonas Stavland Mørch
Brage Ingebrigtsen
Ida Sofie Kalsaas
Mari Kodal

Vi beklager at det i forrige nummer ble kunngjort feil navn på brudepar. Rett liste fra 12. august til 11. november er:

05.10. Linda Kausland og Rune Walter Stjernstedt
05.10. Catherine Høisæter og Erik Nilsen
07.09. Elisabeth Veland og Finn David Woodward
24.08. Dorthe Kim S. Sætre og Øystein Olai Heggen

Elna Amalie Saure
Herborg Margrethe Dahl
Astrid Omdahl
Finn Meidell Midthun
Carl Thomas This
Anna Mjelstad
Laila Sture Ørjansen
Rolf Wembstad

Hulda Rosvold
Bjørg Karina Tøsdal
Jan Nordgaard
Per Alf Heldal
Bjarne Emil Hellesøe
Berit Kaland
Kari Marie Horne
Lilly Jacobine Hjelmeland

Søndag 1. desember

11.00: Familiegudstjeneste med dåp v/kap Kjersti Gautestad Norheim. Trosopplæring «Lys Våken». Soul Children er med. Takkoffer til diakonien i menigheten. Matteus 21, 1-11.

Torsdag 5. desember

19.00: Ung Messe, med Bobla Tensing som også har konsert denne kvelden. Norheim.

Fredag 6. desember

18.00: Vesper (kveldsgudstjeneste) i Øvsttun kapell. Samarbeid med Y's men. Norheim.

Søndag 8. desember

10.30: Søndagsskolen inv. til adventsfrokost på menighetshuset. 5-åringer er spes. invitert. 11.00: Gudstjeneste med dåp og nattverd v/sokneprest Ivar Braut. Takkoffer til menighetsarbeidet. Johannes 14, 1-4. 19.00: Lysmesse for alle – i samarbeid med speidergruppene: 1.Øvsttun NSF, Birkeland KFUK/M og St. Georgsgildet.

Søndag 15. desember

11.00: Gudstjeneste med nattverd og dåp v/seniorprest Rune Joar Kysnes. Takkoffer til menighetsarbeidet. Matteus 11, 2-11. 19.30: Birkeland kantori – julekonsert. Se egen omtale.

Søndag 22.desember

11.00: Gudstjeneste med nattverd. Braut. Takkoffer til Kirkens sosialtjeneste/Kalfarkollektivet. Lukas 1, 46-55.

Julaften 24.desember

13.00 og 14.30 og 16.00: Julaftengudstjenester. Norheim. Takkoffer til Kirkens Nødhjelp på den andre gudstjenesten, til diakonien i menigheten på de to andre. Lukas 2, 1-20. 23.30: Julenattmesse m/lesninger, musikk og salmer. Braut.

Juledag 25.desember

12.00 (merk tid): Juledagsguds-tjeneste. Kysnes. Nattverd. Kantoriet deltar. Takkoffer til Sjømannskirken. Joh. 1, 1-14.

2. juledag, 26.desember

Ikke gudstjeneste i Birkeland. Vi viser til gudstj. i Fana kirke.

Søndag 29.desember

11.00: Gudstjeneste. Dåp. Braut. Takkoffer til menighetsarbeidet. Matteus 2, 13-15.

Nyttårsdag 1.januar 2014

11.00: Nyttårgudstjeneste, nattv. Braut. Takkoffer til fellesoppg. i Fana prosti. Lukas 2, 21.

Søndag 5.januar

11.00: Gudstjeneste med dåp og nattverd v/Kysnes. Takkoffer til Misjonsselskapet NMS. Matteus 2, 1-12.

Søndag 12.januar

11.00: Gudstjeneste med nattverd v/Kjersti G Norheim. Søndagsskole. Kantoriet deltar. Takkoffer til KRIK. Matteus 3, 13-17. NB: Gudstjenesten blir overført til NRK P1. Vi ber derfor alle om å være på plass innen kl.10.45.

Søndag 19.januar

11.00: Gudstjeneste med dåp og nattverd. Kysnes. KFUM/K-speiderne deltar. Søndagsskole. Johannes 2, 1-11. Prekentekst: 1.Mosebok 1, 26-31.

Søndag 26.januar

11.00: Familiegudstjeneste. Norheim. Trosopplæring «Tårnagentene» for 8-åringer og Soul Children blir med. Lukas 18, 35-43.

Søndag 2.februar

11.00: Gudstjeneste med dåp og nattverd v/Braut. Søndagsskole. Misjonssøndag. Takkoffer til menighetsmisjonsprosjekt «Menighetsbygging i Estland». Markus 2, 1-12.

Gudstjenester i Sædalen menighet på Sædalen skole:

Søndag 8.desember:
Se egen omtale om Julespill. Julaften kl.15.
Søndag 5.januar kl.11
Søndag 19.januar kl.11
Søndag 2.februar kl.11

Kirkesskiss til Birkeland kirke

Velkommen til gudstjeneste. Vi håper du vil benytte deg av kirkesskissordningen. For skyss til våren, kontakt menighetskontoret, 55 36 22 80 eller diakon Linda Bårdesen, 55 36 22 85.

Besøk hjemme?

Det er ikke alltid mulig å komme seg til kirke. Sykdom og andre forhold kan gjøre det vanskelig. Vi vil gjerne få si det klart og greit: Det går godt an å få besøk hjemme. Prest eller diakon kan komme hjem. Noen har først og fremst behov for en samtale. Det kan være én samtale eller flere. Andre savner mest å få delta i nattverden. Begge deler er mulig, og vi kommer gjerne. Ring direkte til diakon eller prest eller til menighetskontoret 55 36 22 80.

Kalender advent og jul

Sted: Birkeland kirke om ikke annet er nevnt.

- Åpen kirke hver fre. kl.15-17
- Julevandringer for barnehagene: Over 20 «vandringer» fra 27. nov. til 10.des.
- Barnehagegudstjenester onsdag 11.des.
- Julegudstjenester for skolene 17.-20.desember.
- Lørdag 30.nov. kl.14.30: Kulturskolens julekonsert.
- Mandag 2. des. kl.19: Kveldsåpent», Birkeland menighetshus. Adventskveldsmat
- Torsdag 5. desember kl.19: Musikalsk kveldsgudstj. med Bobla Tensing, gudst. for og av ungdom – åpent for alle.
- Fredag 6. des. kl.18: Vesper (kveldsgudstjeneste) i Øvsttun kapell, med Y's men.
- Lørdag 7.desember kl.16: Julekonserten «Marias sønn» - se egen omtale.
- Søndag 8.desember kl.19: Lysmesse i samarbeid med speidergruppene.
- Torsdag 12.desember kl.20: Julekonsert med koret Korall.
- Fredag 13.desember kl 18: Julekonsert med Midtun skoles musikkorps.
- Søndag 15.desember kl.19: «Nine lessons and carols». Julekonsert med Birkeland kantori. Se egen omtale.
- Lørdag 4.jan. kl.16: Julefest for alle generasjoner i menighetshuset, Øvsttunv. 29.

